

[buiten de] BOOT

DONATEURSKRANT van de stichting LANDELIJK
ONGEDOCUMENTEERDEN STEUNPUNT (LOS)

NUMMER 10 • DECEMBER 2013

TOEKOMST

EEN ANDERE KIJK OP MIGRATIE BEGINT BIJ JEZELF

Onlangs sprak ik een docent van een hogeschool. Zij vertelde over een studente die zich afvroeg of ze maatschappelijk werker wilde worden, 'want die mensen zijn arm en stinken'. Bij haar eindpresentatie had deze studente een voordracht over een opvangvoorziening voor ongedocumenteerden. Ze was betrokken geraakt en hield een pleidooi voor ze. Toen de docente haar herinnerde aan haar uitspraak, was haar reactie: "Dit is anders!" LOS zet zich in voor meer draagvlak voor ongedocumenteerden. De afgelopen tien jaar deed LOS dit door het ondersteunen van organisaties die hulp bieden aan migranten zonder verblijfsvergunning. Vanaf nu wil LOS het brede publiek informeren over migranten zonder verblijfsvergunning. LOS wil ongedocumenteerden 'een gezicht geven'. Iedereen in Nederland moet zich realiseren dat migranten zonder verblijfsvergunning onderdeel uitmaken van onze maatschappij. Of de samenleving dit nu wil of niet. Ongedocumenteerden zijn er en zullen er blijven. Economisch vervullen zij steeds meer een onmisbare rol, ook al wordt dit nog onvoldoende erkend. LOS zet zich in voor deze erkenning.

Trudy Timmer, directeur stichting LOS

Vertrouwensarts wil aandacht voor verdwenen vluchteling uit Guinee

Uitgezette vluchteling verdwenen in thuisland

Cheikh Bah, een man afkomstig uit Guinee dacht een nieuw leven te kunnen beginnen in Nederland. Nu, jaren later, is hij gedwongen terug in het land waarvoor hij vluchtte. Door tal van dwalingen tijdens zijn verblijfsperiode in Nederland en de uitzetting, kwam het verhaal van Bah in het nieuws. Zijn vertrouwensarts, Elcke Bonsen, vraagt al maanden aandacht voor deze zaak. Nu is zelfs zij het contact met hem verloren en is het nog maar de vraag hoe het met hem gaat.

Door Britt Hooijmans

Toen Bah zestien jaar was, vluchtte hij naar Nederland. Zijn redenen voor een verblijfsvergunning werden door de beslisambtenaren van de IND niet geloofd, maar terug naar Guinee wilde hij niet, dus besloot hij illegaal in Nederland te blijven. Een moeilijke periode, want in Nederland een leven opbouwen zonder identiteitsbewijs is bijna onmogelijk. Het dreef Bah tot het plegen van misdrijven, waardoor hij het stempel van 'ongewenst vreemdeling' kreeg. Later werd dit veranderd in een tienjarig inreisverbod. Nadat hij was opgepakt, dreef de angst voor wat hem te wachten zou staan in zijn vaderland, hem tot dusdanige wanhoop, dat hij er alles aan deed niet terug te hoeven.

Hongerstaking

Bonsen vertelt wat Bah haar toevertrouwde: "Als er nog iets is wat ik zelf in de hand heb, dan is het de keuze om te eten of drinken." En dat is precies waar Bah voor koos: hij stopte met eten en ging zelfs in dorststaking tijdens zijn detentie in Rotterdam eerder dit jaar. Bonsen weet wat het is om als asielzoeker rond te dwalen in een land waar je niet geaccepteerd wordt. Ze besloot zich actief te bemoeien met verschillende asielzoekers, waaronder Bah.

Het bezoeken van haar patiënt in Rotterdam werd haar lastig gemaakt. "Iedere keer klopte er iets niet in de papieren, waardoor ik niet naar hem toe kon gaan," legt Bonsen uit. Wanneer ze hem toch te zien krijgt, legt ze haar patiënt uit wat de gevaren zijn van een honger- en dorststaking. De wanhopige Bah had er geen boodschap aan. Hij vocht door. In totaal heeft hij 75 dagen niet gegeten en in een isoleer cel gezeten.

Uitzet naar Guinee

In mei dit jaar berichtte verschillende media dat Bah en anderen zouden zijn mishandeld in het detentiecentrum. Het onderzoek naar deze zaak loopt nog steeds. Bonsen: "Er worden regels overtreden. Staatssecretaris Teeven moet nu iets gaan ondernemen." Maar Teeven schreef in een brief aan de Tweede Kamer dat de beschuldigingen onjuist waren. De, volgens hem, 'onhandelbare' Bah had het aan zichzelf te danken dat hij in afzondering werd geplaatst. Als het echt niet anders kon, wilde hij wel met een geldbedrag van vijftienduizend euro terug naar Guinee. Dan had hij in ieder geval de zekerheid zichzelf te kunnen beschermen.

Chartervliegtuig

Opeens bleek er geld te zijn. Maar niet voor Bah.

ELCKE BONSEN VRAAGT AL MAANDEN AANDACHT VOOR DEZE ZAAK.

Een speciaal gecharterd vliegtuig stond klaar om hem en anderen uit te zetten. Een behoorlijke prijs om alleen daarvoor een vliegtuig de lucht in te sturen. Bonsen: "We kregen schriftelijk bewijs dat DT&V [red. Dienst Terugkeer

en Vertrek] niets geregeld had voor medische opvang, ondanks dat dit beloofd was aan de rechter hier in Nederland. Door deze belofte voor medische verzorging ging de rechter akkoord met de uitzetting." DT&V begeleidde de reis naar Afrika. De reis van Bah en anderen was een hel. Eenmaal in Guinee bleken ze geen begeleiding en medische verzorging te krijgen. In plaats daarvan werd Bah opgenomen in een armoedige praktijk. Bonsen maakte zich ondertussen in Nederland grote zorgen.

Spanningen

Teeven stuurde uiteindelijk twee ambtenaren naar Guinee. Dat de delegatie met behulp van politieagenten toegang probeerde te krijgen tot de ziekenzaal, veroorzaakte grote spanningen bij Bah. Uit angst weigerde hij mee te werken. Bonsen en haar partner hebben ervoor gezorgd dat hij is ondergebracht in een betrouwbaar ziekenhuis en betalen alle kosten uit eigen zak. Nu weten we dat hij uit de kliniek is verdwenen en geen contact heeft met zijn arts. Bonsen en haar partner maken zich ernstige zorgen, want ze weten dat hij er alles aan zal doen terug te keren naar Nederland, waar hij nog altijd op een toekomst hoopt. ●

LOS kort

Vreemdelingendetentie en ongedocumenteerde kinderen

Stichting LOS hield zich de afgelopen maanden vooral bezig met vreemdelingendetentie en met ongedocumenteerde kinderen; twee onderwerpen die nogal actueel blijken.

Studenten van de Hogeschool Utrecht hebben het afgelopen jaar onderzoek gedaan naar de leefsituatie van ongedocumenteerde kinderen in Utrecht en andere grote steden. Voor de leerlingen van de hogeschool was dit een bijzondere ervaring die hen voorlopig nog niet loslaat. De afronding van dit project volgt binnenkort.

Het Meldpunt Vreemdelingendetentie heeft dagelijks contact met vreemdelingen die vastzitten. We horen vaak schrijnende verhalen, waarbij we verbijsterd zijn over de behandeling van de betrok-

kene. Mensen met psychische problemen zitten vaak langdurig vast, en medische zorg laat soms lang op zich wachten. Samen met Amnesty International en Dokters van de Wereld zetten we ons in voor betere medische zorg. Bevriende artsen willen graag second opinions geven, maar daarvoor zijn de medische dossiers nodig die we maar met moeite kunnen krijgen.

Naast inhoudelijke onderwerpen vroeg de fondsenwerving deze periode veel tijd en energie. De voortdurende onzekerheid over de toekomst maakt het werk niet makkelijker. Gelukkig willen onze vaste fondsen meedenken over een steviger fundament, van waaruit we projecten kunnen gaan opzetten. ●

De buurvrouw: Gert uit Utrecht

Van tweederangsburger tot daklozenmessias

Gert is zwerver in hart en nieren. Zo sliep hij op Utrechtse bankjes en zag hij verre landen. De enige die hem iets kan wijsmaken is Jezus, waar hij een grote liefde voor koestert. Niet dat hij elke zondag in de kerk zit, daar komt hij alleen om stennis te schoppen door de dominee te wijzen op zijn elitaire preek. Nu hij na vele omzwervingen een eigen huis heeft, is hij zijn eigen daklozenopvang begonnen.

Door Coen van de Ven

Welkom in mijn paleis”, zegt Gert luid om de wasmachine, die overuren draait, te overstemmen. Er is net schoongemaakt en chloor en schoonmaakmiddelen moeten de muffe zwerversgeur in de keuken overstemmen. “Vannacht heeft één van mijn logees zichzelf ondergepeept”, zegt Gert zonder enige vorm van rancune of teleurstelling. “Vanavond komt hij waarschijnlijk weer dus ik ben nu alles aan het wassen.” Van je huis een daklozenopvang maken klinkt maar weinig mensen aantrekkelijk in de oren, toch lijkt het bij Gert vanzelfsprekend te zijn. Hij weet hoe het is om op straat te leven en met zijn heilige geloof in God is delen niet moeilijk. “Ik heb deze rijkdom gekregen, dat kan ik alleen bezitten als ik het deel.”

Gemarteld

Zijn logee is inmiddels gevlogen, maar zal vannacht terugkomen. Gert praat met liefde over de man die net als hij de zestig al is gepasseerd en nu al drie maanden regelmatig komt slapen. “Hij is gemarteld in zijn eigen land, vertrouwt niemand meer en heeft tijd nodig”, iets dat hij van Gert dan ook krijgt. “Ik heb hem veertien dagen lang, elke nacht buiten bezocht en gevraagd of hij niet met mij mee wilde gaan.”

Inmiddels komt de Afghaan al drie maanden over de vloer bij Gert en gaat het beter met hem. “We zijn naar de dokter geweest en hij maakt kans op een verblijfsvergunning. Je merkt dat hij herstelt.”

Gert weet hoe het is om buiten de maatschappij te staan. Als analfabeet en zonder basisschooldiploma heeft hij jarenlang moeten knokken voor een bestaan en de opvoeding van zijn kinderen, iets dat hij noodgedwongen alleen heeft gedaan. Een onvoorwaardelijke liefde voor God hielp en leidde hem, nadat zijn kinderen waren uitvlogen, naar India, Bangladesh en Nepal. Met gespaard geld startte hij daar gemeenschappen voor gehandicapten, ‘gestoorden’ en daklozen. De foto’s hangen door het huis en via anderen blijft hij op de hoogte.

Terwijl zijn projecten, zeven jaar na zijn vertrek, altijd goed zijn blijven lopen heeft Gert een zware tijd gehad in Nederland. Nadat hij na terugkwam van zijn reizen, bleken zijn opgedane kennis en vrijwilligerswerk niet te helpen bij het vinden van een baan. Van zijn inmiddels succesvolle kinderen wilde hij geen hulp, die moesten hun eigen leven leiden. Alleen Jezus mocht hem helpen, wat hem bracht naar een leven op straat. En met de hemel als dak boven zijn hoofd en de Bijbel in zijn hand, ging hij actie voeren.

In rubriek ‘De buurvrouw’ portretteert Buiten de Boot iedere keer een gewone burger die zich belangeloos inzet voor mensen zonder papieren.

Icoon

De acties van Gert hebben hem tot icoon gemaakt. Dat blijkt wel uit de vele krantenknipsels van de kranten waar hij op foto’s siert. Zo staat hij op het Binnenhof met roze hoed en een ‘Kies Jezus’-bord, ministers aan te spreken. Journalisten wisten de wereldwijde zwerver ook goed te vinden. “Dan stond ik weer in het AD Utrecht, omdat ik in de kerk de dominee uitlegde dat wat hij zei niet klopt.”

Trots lijkt Gert op zijn contact met burgemeester Eberhardt van der Laan, die hij twee keer heeft ontmoet en hem serieus neemt. Overigens is Van der Laan niet de enige burgemeester die weet wie Gert is. Ook Aleid Wolfsen kent de idealist en maakte zich hard voor de woning waar hij nu woont, ‘zijn paleis’.

In de Utrechtse benedenwoning hebben al vele daklozen onderdak gekregen. Vooral ouderen pikt hij graag op, volgens Gert de kwetsbaarste groep. De Utrechtse instellingen kennen hem ook en verwijzen actief door als ze zelf geen bedden meer hebben. “Die slapen dan bij mij. Ik kan zelfs via de instellingen aan matrassen komen.” Geen overbodige luxe, nu er vannacht een matras is ondergepeept. ●

EX-ZWERVER GERT VANGT DAKLOZEN OP IN ZIJN ‘PALEIS’. - FOTO © COEN VAN DE VEN

AKTUEEL

Commentaar en landelijk nieuws

Sinds het verzet van de PvdA tegen het strenge migratiebeleid, in de lente van 2013, gaan de politieke ontwikkelingen op dit gebied erg traag. De belofde aanpassing van het wetsvoorstel over strafbaarstelling van illegaal verblijf is nog steeds niet gepubliceerd.

De belofde brief over alternatieven voor vreemdelingendetentie, die vóór de zomer was toegezegd, werd pas in september gepubliceerd, maar bevat helaas nauwelijks concrete invulling over een humaner regime. Stichting LOS is van mening dat detentie geen goed antwoord is op irreguliere migratie, en schreef hierover ook aan de Commissie. De bewoners en sympathisanten van de vluchtkerk hebben steeds gevraagd om een ruimhartiger toepassing van het buitenschuldbeleid. De staatssecretaris wil wel kleine dingen aanpassen, maar daarmee wordt het probleem niet opgelost. De procedure blijft afhankelijk van de medewerker van de Dienst Terugkeer en Vertrek (DV&T). Er wordt dus niets opgelost: uit de casussen van noodopvangorganisaties die via Stichting LOS aan de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken (ACVZ) gestuurd zijn, bleek dat de procedure eindeloos duurde door de steeds nieuwe (en onredelijke) eisen van DV&T.

Gelukkig zijn we niet alleen van de Nederlandse politieke wil afhankelijk. De afgelopen maanden zagen we de eerste uitspraken van rechtbanken in kinderpardonzaken. Rechtbanken lijken te accepteren dat ook niet-asielkinderen geworteld kunnen zijn, en dat aanvragen niet afgewezen kunnen worden als er geen contact meer was met de rijksoverheid (maar wel met de lokale overheid). We hopen dat deze uitspraken leiden tot aanpassing van de criteria voor het kinderpardon. Nog verheugender is de uitspraak van het Europees Comité voor Sociale Rechten op 25 oktober. In een ‘immediate measure’ werd gesteld dat ongedocumenteerden recht hebben op voedsel, kleding en onderdak. De Koppelingswet, die sinds 1998 al zoveel mensen dakloos gemaakt heeft, mag niet meer klakkeloos toegepast worden. Gezien de eerste reacties van de regering zal de rechter eraan te pas moeten komen om de Nederlandse overheid ertoe te dwingen deze uitspraak ook in daden om te zetten. ●

Trossen LOS!

COLUMN

Altijd gelijk

Cliënt had de pech te zijn geboren in een land met een akelig regime dat weliswaar niet onder verkiezingen uit kon, maar de zittende president koste wat kost een tweede termijn wilde gunnen. De peilingen waren echter niet gunstig, zodat er bij het tellen van de stemmen wel het nodige diende worden bijgesteld. Ook cliënt werd duidelijk te verstaan gegeven wat er van hem als verkiezingswaarnemer werd verwacht. Toen hij amok begon te maken kwam hem dat eerst op een pak slaag en kort daarop op strafvervolgung te staan, en dat had hij maar niet afgewacht. Zijn asielverzoek werd afgewezen, omdat niet aanneemelijk werd bevonden dat hij zich nog een jaar in een bergdorpje aan het zicht van zijn scherprechters had kunnen onttrekken. Bij zijn tweede asielverzoek overlegde hij een origineel vonnis, inmiddels bij verstek tegen hem gewezen. De aanklachten bleken fors uitgebreid, van staatsondermijning tot het affronteren van de Allerhoogste, en leverden hem opgeteld zestien jaar op. Plus vijftig zweepslagen, om het af te maken.

Ook het nieuwe asielverzoek werd afgewezen. Cliënt kon dan wel zijn veroordeeld, maar het vonnis bood geen verklaring voor de thans in rechte vaststaande ongerijmdheid dat hij nog een jaar lang in zijn land had kunnen rondhangen zonder tegen de lamp te zijn gelopen. Het vonnis was dan ook geen nieuw feit dat aan het reeds ongeloofwaardig bevonden asielrelaas kon afdoen, aldus de IND. Het omkeren van redeneringen wil wel eens helpen. Zou niet evenzeer – of zelfs met meer recht – de gedachtegang te verdedigen zijn dat het vonnis wel een nieuw feit is, omdat het aantoonde dat de aanvankelijk gevolgde argumentatie niet klopt?

Elk denken begint bij twijfel, en wie altijd gelijk wil hebben, vraagt zich maar beter helemaal niets af.

Dat doet die beul met de zweep tenslotte ook niet. ●

Mr. Willem Boelens werkt als advocaat bij Schoolplein advocaten en is gespecialiseerd in asiel- en vreemdelingerecht.

Internationale organisaties vinden Somalië nog te onveilig

'Als het veilig was, ging ik wel terug'

De afgelopen drie maanden zijn twee uitgeprocedeerde vluchtelingen onder dwang teruggestuurd naar Somalië. Internationale organisaties vinden het daar nog te onveilig, Nederland niet. Enkele andere uitzettingen werden geannuleerd omdat de Somalische autoriteiten niet wensten mee te werken aan gedwongen terugkeer. Hier kwamen ze later op terug.

Door Margreet Jenezon

Bij de laatste uitzetting, 5 november, van een Somaliër (26) die 19 jaar in NL woonde en nauwelijks Somalisch spreekt, werd enkele dagen voor de geplande vlucht door Somalië gezegd dat men 'in dit individuele geval niet akkoord ging met gedwongen terugkeer', zo kreeg de advocaat te horen. Echter, drie dagen later, de avond voor vertrek, was het standpunt van de Somalische autoriteiten gewijzigd en wilden ze wel akkoord gaan met zijn gedwongen terugkeer en hem het land wel binnen laten. Voor Els Wantenaar, advocaat van deze Somaliër, was dit een grote verrassing. "Daar staat zonder meer iets tegenover", zegt Wantenaar. "Dat is mijn overtuiging maar ik heb het nog niet kunnen verifiëren. Wel heb ik informatie opgevraagd bij de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) over de voorwaarden die gesteld zijn om akkoord te kunnen gaan met deze terugkeer." Zij is er zeker van dat er iets in ruil aangeboden is, omdat de vrijdag ervoor nog 'heel nadrukkelijk nee is gezegd' door Somalië en 'omdat maandag onderhandelingen hebben plaatsgevonden'.

Wantenaar denkt niet dat dit automatisch betekent dat andere Somaliërs ook makkelijk uitgezet kunnen worden. "Daar zal per zaak over onderhandeld moeten worden", vermoedt zij.

Twee per maand

Nadat de eerste persoon uitgezet is, 16 september jl., lieten de Somalische autoriteiten in

de internationale media weten met 'geen enkel land' een deal te hebben gesloten en niet mee te werken aan terugkeer onder dwang. Dat vervolgens enkele uitzettingen die al geboekt stonden, geannuleerd werden, leek dit te bevestigen. Op 8 oktober jl. liet DT&V echter weten spoedoverleg te hebben gevoerd met Somalië en de afspraken over terugname van twee personen per maand te hebben 'herbevestigd'. De uitzettingen konden hervat worden.

VluchtelingenWerk Nederland, vluchtelingenorganisatie UNHCR, Human Rights Watch en Amnesty International vinden het nog te instabiel en onveilig voor terugkeer, zo staat in diverse recente rapporten. "De meningen van deze organisaties zijn heel duidelijk: Het is nog te vroeg om te concluderen dat het veilig is", zegt Abdisalam Yasin Ali. Hij is woordvoerder van vierhonderd Somaliërs in Nederland die zichzelf georganiseerd hebben. "Dat kun je ook zien aan de beslissing van Artsen Zonder Grenzen om Somalië te verlaten", zegt Yasin Ali. In augustus liet deze hulporganisatie weten na 22 jaar (!) haar medische noodhulpprogramma's in Somalië stop te zetten vanwege de onveiligheid.

Geen dag langer

"Als mijn land voldoende veilig is, dan blijf ik geen dag langer in Nederland", zegt Yasin Ali. Zijn verhaal is typerend voor iemand die duidelijk niet voor de lol is gevlucht en in Nederland blijft zonder toegang tot werk of opvang.

Hij liet een respectabele, goedbetaalde baan en een klein kind achter in Somalië. Hij heeft al enige tijd geen contact meer met de familie,

die vermoedelijk in een vluchtelingenkamp rondom Mogadishu verblijft. ●

Ruim 480 deelnemers tentenkampacties Ter Apel opnieuw op straat

Inmiddels zijn van de 280 Somalische deelnemers aan de tentenkampacties in Ter Apel en Den Bosch ongeveer 230 mensen druppelsgewijs op straat gezet. Ayanle is een van hen. In de zomer van 2011 startten de eerste protesten tegen dit op-straat-zetbeleid. Zo protesteerden dakloze vluchtelingen in Utrecht tegen het niet meer toelaten van mensen zonder papieren zoals Ayanle tot de nachtopvang voor daklozen (zie foto).

Ayanle is vijf jaar in Nederland, werd begin 2011 op straat gezet na afwijzing van zijn asielerzoek. Verbleef sinds ontruiming van het tweede tentenkamp december 2011 in Ter Apel, dat wil zeggen al 22 maanden, in een Vrijheidsbeperkende Locatie (VBL) in Ter Apel. In een VBL 'behoren' mensen officieel maximaal 12 weken te verblijven terwijl ze aan hun terugkeer werken...

Ook de ruim 200 Irakese actievoerders van het derde tentenkamp (mei 2012) in Ter Apel, worden op straat gezet, wekelijks twee of drie, zo bevestigt een van hen begin november. Dat betekent dat, los van de gebruikelijke dagelijkse opstraatsettingen van uitgeprocedeerden, in drie maanden tijd bijna 500 voormalige actievoerders op straat komen.

Hulporganisaties en gemeenten pleiten voor ruimer toewijzingsbeleid

Verblijfsvergunning 1800 kinderen geweigerd door regeerakkoord

Voor 629 kinderen en 690 gezinsleden van die kinderen kon eind september de vlag uit: zij kregen van staatssecretaris Teeven te horen dat een ze verblijfsvergunning kregen. Dit in het kader van het zgn. 'kinderpardon' dat in het regeerakkoord was afgesproken. Ongeveer 1800 aanvragers hadden minder geluk, hun verzoek werd afgewezen. Teeven blijkt zich strikt gehouden te hebben aan de afspraken die met coalitiepartner PvdA zijn gemaakt, waaronder: de kinderen moeten een asielaanvraag hebben ingediend en voor hun 18e minstens vijf jaar aaneengesloten in Nederland hebben verbleven.

Door Gerard Luttenberg

Van meerdere kanten was aangedrongen op een wat ruimer toewijzingsbeleid, maar de staatssecretaris was enkel bereid af te wijken van de voorwaarden als de jongere in kwestie een paar dagen te kort hier zou zijn of als het om bijzonder schrijnende gevallen gaat. Organisaties als VluchtelingenWerk en Defence for Children toonden zich zeer teleurgesteld over de beslissing.

Ruimhartiger beleid

Een andere partij die een ruimhartiger beleid bepleitte, was de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Volgens VNG zijn er groepen jongeren waar het Rijk geen weet van heeft,

maar de gemeenten vaak wel, bijvoorbeeld uitgeprocedeerde ex-ama's (voormalige alleenstaande minderjarige asielzoekers), waarvoor zij het Perspectiefproject hebben ontwikkeld. VNG diende 44 specifieke aanvragen in, slechts zeven daarvan werden gehonoreerd, in veertien gevallen had de staatssecretaris op 1 november 2013 nog geen uitsluitsel gegeven. De VNG is teleurgesteld over de zeer strikte houding van Teeven. De voorwaarde dat de jongere onder rijkstoezicht moest staan vindt de VNG arbitrair, ook een burgemeestersverklaring of een bewijs van inschrijving op een school zouden moeten tellen.

Utrecht is een van de gemeenten die veel te maken heeft met 'gewortelde jonge asielzoek-

kers'. We spreken met beleidsmedewerker vreemdelingenzaken Jan Braat. "Ik vind de staatssecretaris erg strikt, hij had toch echt wel meer schrijnende gevallen en jongeren die aan het zicht van de rijksoverheid zijn onttrokken verblijfsvergunning kunnen geven. Zelfs de geselecteerde groep van 44 gevallen die de VNG presenteerde is weinig mee gebeurd. En dat terwijl hij toch ooit op verzoek van de PvdA heeft toegezegd ruimhartig toe te wijzen."

Hoe is de uitspraak uitgepakt?

"Zo'n 30 jongeren hebben een verblijfsvergunning gekregen, vijftien cases werden niet gehonoreerd", weet Braat. "We blijven zoeken naar een oplossing voor hen. De meesten kunnen niet eens meer terug naar het land van herkomst, die kun je niet aan hun lot overlaten. Dus we blijven overleggen met het Rijk. De gemeente Utrecht vindt dat ze zorgplicht heeft, dus we vangen die mensen op in noodopvang. Het Europees Comité voor Sociale Rechten heeft vorige week terecht gezegd dat uitgeprocedeerden recht hebben op voedsel, kleding en onderdak. Dat is een plicht van de overheid, en ook het gemeentebestuur van Utrecht is

overheid, en uiteindelijk kan ook de regering daar niet omheen. Je laat die mensen toch niet op straat verkommeren?" ●

JAN BRAAT, BELEIDSMEDEWERKER VREEMDELINGENZAKEN GEMEENTE UTRECHT VRAAGT ZICH AF WAAROM NIET MEER SCHRIJNENDE GEVALLEN EEN VERBLIJFSVERGUNNING KONDEN KRIJGEN.

- FOTO © MICHAEL GALIART

STRIP!

Organisatie in beeld: Pauluskerk Rotterdam

'Wij zijn geen eiland binnen Rotterdam'

Alleen de naam op het gebouw verklaapt dat het hier om een kerk gaat. Pauluskerk staat met grote letters op de gevel van het gloednieuwe architectonische hoogstandje aan de Mauritsweg in Rotterdam. Van binnen lijkt het op een lunchroom, maar achter de voordeuren gaat wel degelijk een kerk schuil. "De sociale kant heeft in de architectuur een belangrijke plek gekregen. Mensen hoeven nu niet meer de hele kerk door te lopen om in een achterafzaaitje geholpen te kunnen worden", vertelt Peter van Loo. Van Loo is jurist en vluchtelingenmedewerker bij de kerk.

Door Marino Nimis

Achter de sociale functie van de kerk gaat een geschiedenis schuil. "De Pauluskerk ligt heel dichtbij het centraal station. Dat was dertig jaar geleden een verzamelpunt van drugsverslaafden. Deze groep was er erbarmelijk aan toe", legt Van Loo uit. De toenmalige predikant Dominee Visser besloot zijn kerk open te stellen voor deze mensen. "In het verlengde daarvan voelden ook andere mensen zich aange trokken tot de kerk, mensen die zich gemarginaliseerd voelden in de samenleving, bijvoorbeeld vluchtelingen", weet Van Loo. Op een ge-

geven moment besloot de kerk om de drugsgebruikers te gaan faciliteren buiten de kerk om. Die groep is tegenwoordig dan ook niet meer in het gebedsgebouw. De sociale betrokkenheid is er niet minder op geworden. "Kerk zijn wil niet alleen zeggen dat je een paar euro's of guldens in de collectebus doet, maar dat wil ook zeggen dat je er bent voor de mensen die het niet goed hebben en die zichtbaar in jouw omgeving aanwezig zijn."

Rotterdam kent naar schatting 20.000 vluchtelingen zonder verblijfspapieren. De Pauluskerk probeert deze groep te helpen waar ze kan. "Mensen zijn hier altijd welkom en heb-

ben bijvoorbeeld beschutting, ook is er altijd eten; op donderdag en vrijdag warme maaltijden en er is altijd brood, dus niemand hoeft te verhongeren. Mensen kunnen hier douchen en voor een zeer beperkte groep is er slaapplek."

De Pauluskerk beschikt over twintig slaapplekken voor mannen. Vrouwen kunnen ook aankloppen bij de Pauluskerk voor een eventuele slaapplek. "Als er vrouwen zijn, wat veel minder voorkomt, proberen wij die onder te brengen bij een aanverwante instelling. Ook huren wij incidenteel wel eens een huis om een gezin in onder te brengen."

Medische dienst

De hulp van de Pauluskerk gaat nog veel verder. Naast de nodige voorzieningen om te overleven helpen zij de vluchtelingen ook nog op een andere manier. Zo is er vijf dagen per week een medische dienst aanwezig. Daarnaast zijn er ook nog maatschappelijk- en vluchtelingenwerkers die de mensen zonder verblijfspapieren verder kunnen helpen. Ook is er een cultureel programma, waarbij iedereen welkom is om mee te doen.

Maandelijks kent de kerk ongeveer 1600 bezoekers. Dit zijn geen unieke bezoekers, maar volgens Van Loo is het altijd druk. "Alleen al bij ons vluchtelingensprekuur komen wekelijks zo'n 50 à 60 mensen. Ook bij de medische dienst is het eigenlijk altijd druk. We helpen eigenlijk heel veel mensen op jaarbasis. Dat is enorm", zegt de jurist. De kerk werkt dan ook met een groot aantal vrijwilligers. Tussen de 200 en 250 mensen zijn betrokken bij de Pauluskerk. Daarnaast zijn er ongeveer vijftien betaalde krachten, waarvan een aantal kosters. "De kosters zogen voor rust en orde, maar spreken ook heel veel talen, van Arabisch tot Russisch. Het zijn allemaal voormalige vluchtelingen die aan de kerk verbonden zijn", vertelt Van Loo.

Bijzonder

"De schaal waarop wij werken is bijzonder, maar de plaats die wij hebben binnen de Rotterdamse samenleving is dat ook. Heel veel mensen uit de stad kennen de Pauluskerk." Van Loo vindt dat de kerk geen eiland is binnen de stad, maar echt deel uit maakt van de samenleving. "Sinds de opening van het nieuwe gebouw zijn er vele honderden, misschien wel duizenden geweest die gewoon even kwamen kijken. Dat zegt voor mij een hoop." ●

HET WELZIJNSWERK VAN DE PAULUSKERK IS AL DECENNIALANG EEN BEGRIIP IN DE HAVENSTAD. - FOTO © MARINO NIMIS

COLOFON

Stichting Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt

[buiten de] BOOT is een uitgave van Stichting LOS (stichting Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt) en verschijnt drie keer per jaar.

Stichting LOS ondersteunt individuen en organisaties die mensen zonder verblijfsvergunning ('ongedocumenteerden') helpen. [buiten de] BOOT wordt op aanvraag toegestuurd naar individuele donateurs en instellingen.

DONATEUR WORDEN?

Als donateur van Stichting LOS steunt u de activiteiten van Stichting LOS die de rechten van de ongedocumenteerden in Nederland op de agenda houdt van de lokale en landelijke politiek.

Voor €20,- per jaar ontvangt u driemaal per jaar [buiten de] BOOT. Maak uw bijdrage over op rekeningnummer 9552448 ten name van Sticht Landel Ongedocument Steunpunt, Utrecht onder vermelding van donateur en uw adres en u ontvangt drie maal per jaar [buiten de] BOOT. U kunt ook een mail sturen naar info@stichtinglos.nl. Grotere bijdragen zijn altijd welkom.

Stichting LOS
Kanaalstraat 243
3531 CJ Utrecht
030 2990222
info@stichtinglos.nl
www.stichtinglos.nl

MEDEWERKERS AAN DIT NUMMER

Piet den Blanken, Willem Boelens, Rian Ederveen, Michael Galiart, Britt Hooijmans, Margreet Jenezon, Gerard Luttenberg, Marino Nimis, Sjaak Rood, Trudy Timmer, Coen van de Ven.

OPMAAK en ONTWERP

Nils Buis, Om tekst en vorm, De Bilt

EINDREDACTIE

De Mediageneratie, Utrecht

DRUK

Drukkerij Pascal, Utrecht

Deze krant is gedrukt op Lumi Silk, FSC® gecertificeerd papier afkomstig uit verantwoord beheerde bossen.

